

Hedín Brú

Røða á fólkafundi á Havnar Skansa

undir Norrønu stevnuni

Vi er glade for, at det er lykkedes at samle så mange af vore nordiske venner til dette stævne. Vi — foreningen «Norden» — har længe nærmet ønske om et sådant møde på Færøerne, idet vi gerne vil have lov til at vise jer, hvordan vi har det her. Vi går nemlig og føler, at vor kontakt med de øvrige nordiske lande er for ringe, og vi mener, at der bør gøres noget for at styrke den.

De fleste af jer ved sikkert noget om, at der i løbet af de sidste otti år er blevet ført en kamp herhjemme — først og fremmest mellem færinger indbyrdes — om bevarelse og videreførelse af vor nationale kulturarv og om politiske forhold. Denne kamp begyndte som en ren kulturel bevægelse, men blev efterhånden en politisk kamp, der mere og mere kom til at dreje sig om vor stilling i det danske rige.

De fleste vil måske også vide, at denne kamp for en årrække siden er — omend ikke endt — så dog mildnet og gået ind i en tilstand, der er præget af positivt samarbejde, hvor færinger sig imellem og de danske rigsmyndigheder i skøn forening er

igang med at råde bod på det, der er forsomt, og at hele det værdifulde, som måtte være strådt i støvet eller slået i stykker i kampens hede.

Denne unge og sprudlende positivisme har allerede nu ændret tilstanden på Færøerne fuldstændig. Fra at være en middelalderlig levning på jordklodens bagside er vi nu rykket nærmere og er blevet et selvstyrende folkesamfund inden for det danske rige, hvor Færøernes rehabiliterede Lagting, der er Nordens ældste parlament, og Danmarks Folketing hånd i hånd er i gang med at gennemføre et udviklingsprogram som allerede nu har ført os et godt stykke ind i nutiden.

Skont denne langvarige sejr kamp til tider har vakt en del opmærksomhed rundt omkring i Norden, er den dog — når man undtager visse intellektuelle kredse — i den største del af befolkningen i Norden forblevet upåagtet eller mistydet således, at mange i de andre nor-

diske lande i dag ikke ved, hvad her er sket. Når vi herfra mødes med nordboer i vore andre lande, møder vi altfor ofte den gamle opfattelse, at færinger er folk, der lever et halsbrækkende liv med at fange grind og fugl og ellers lever sit fattige liv i storm og mørke på Færøerne, hvor alt er øde og tomt og mørkt.

I glæden over denne opgangstid føles det som et savn her på Færøerne, at man rundt omkring i de andre nordiske lande ikke har fået det fulde kendskab til, hvad her er sket.

Vi ønsker så mindeligt en ganske anderledes klar og fyldestgørende indføring i de nordiske nationers kredse.

Vi ønsker, at man i hele Norden skal få en klar følelse af, at det er lige så naturligt og selvfølgelig, at man er en national bevidst færinger, sum at man er national bevidst dansker, svensker, finlender, nordmand eller islænder.

At få bibragt befolkningen i det øvrige Norden en sådan ny opfattelse af os, der bor på Færøerne, er ingen let sag. Men det kan gøres, og det må gøres — ikke bare af følelsesmæssige grunde, men lige så meget af praktiske grunde.

Når nu vor styrke her i Norden netop består i, at vi har ført vor sociale udvikling så langt frem, at alle og enhver der iøvrigt besidder dygtighed dertil, kan beklæde tillidshverv lige fra at styre land og rige til at lede en forening, ja, så må hele Norden være tilsvarende oplyst om disse forhold.

Når man her i 1951 stiftede foreningen »Norden«, var et af hovedmotivene netop dette at skabe kontakt. Vi havde med levende interesse fulgt Nordenbevegelsen lige fra starten — og det var ikke så underligt, thi vi er meget historisk bevidste her, og vi kan stort set læse alle nordiske sprog — også de færinger, der kun har deres almindelige folkeskoleuddannelse.

Da nu udviklingen var kommet så langt her, at hjemmestyrereloven var vedtaget, mente vi, at tidspunktet var inde til at søge samarbejde med Nordenbevegelsen for derigennem at få hjælp og styrke til at præsentere vort folk for Nordens øvrige befolkning. Vi søgte så optagelse for vor forening som selvstændig for Færøerne, og vi blev anerkendt, vi kom som ligeværdige ind i de andre foreningers familie.

Man måbede måske lidt, var let irriterede — selvfølgelig. —

Hedín Brú

Man var jo vant til at tænke i stater, og så kommer her et lille folk, der ikke er en stat, og taler om selvstyrende status inden for et nordisk rige. — Ja, hvad skulle man andet end være lidt skeptiske.

Vore gamle ærværdige forfædre var også meget skeptiske, når de modtog deres nyfødte børn. Faderen overvejede grundigt, inden han tog sin søn på knæet som tegn på, at optagelsen i familien var anerkendt.

Selvom vi hidtil hist og her har mærket lidt reservation, nærer vi i dag fuld fortrodsning til, at vi om føje tid fuldtud bliver lyst i kuld og køn.

Lad det være sagt her, at vi på Færøerne tilfulde forstår at påskønne hvilken velvilje det var, at de nordiske foreningers bestyrelser til trods for de rubriceringsvanskeligheder, der

var, uden videre diskussion anerkendte os.

Det foltes på Færøerne som et varmt håndslag, der gjorde godt.

Dette, at bibringe Nordens folk en sådan fyldestgørende viden om os, er ingen let sag. Det er jo ikke gjort med nogle avisartikler og nogle foredrag, — der skal langt mere til. — Det grundlæggende arbejde må formentlig gøres i skolerne således, at lærebøgerne kommer til at indeholde en ganske anderledes kyndig og tidssvarende fremstilling om Færøerne, end det nu er tilfældet, en fremstilling, som får børn og unge til at forstå, at også Færøerne kom mer det øvrige Norden ved, fordi Færøerne er en del af vor fælles kulturkreds, en nordisk forpost, som trods hårde tider har overlevet og nu rykker frem og vil være med.

Lærebogstof kræver selvfølgelig hyppig fornyelse, det gælder særlig for os efter alt, hvad der er sket. Hidtil har der ikke været ret meget andet i lærebøgerne end dette klassiske om det halsbrækkende liv, regnen, tågen, hvalen og fuglen.

Da film og lysbilleder nu rykker frem som vigtige led i undervisningen, er der også ad den vej mulighed for spredning af oplysning om os.

Denne indføring af Færøerne i dag i fællesnordisk bevidsthed er en sag, der sikkert langt over stiger vore hjemlige kræfter. Nu har vi den uvurderlige udvej at ty til de øvrige foreninger »Norden« og bede om samarbejde og til hele den nordiske bevægelse og bede om, at denne sag må blive taget med på vort fælles arbejdsprogram som vedkommende os alle.

Det er vort håb, at sagen ad denne vej kan løses fuldtud således, at færinger en skønne dag om ikke altfor længe kan stå lige klart defineret for vor bevidsthed som en hvilken som helst landsmand i vor kulturkreds.

Hví???

so nógv stríð, tá ið tað ikki er neyðugt.

Crede Debonair turkimaskinan ger arbeiði nógv lættari, skjótari og betri, og prísurin er sámuligur kr. 545 Spyrjið um treytir.

RADIO-EL tlf. 1397

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

HUGSA TYGUM UM AT FERÐAST
- TOSIÐ FYRST VIÐ

faroe airways

SØRVÁGUR 103

Útlegd

Har glampar fjart frá gluggum
— feimið brennur brá,
Eitt einfalt bros í skuggum
av gluggum berst sum háð.

Eitt einfalt bros í skuggum
— tvífalt skelvir hon,
vón mín, skelkt av uggu
og oydd úr egnu lon.

Men skuggin við mær tvárrar
— hann trúgvastur mær er —
sum varhugin hann darrar
— so serti í frættum fer.

Pætur

SKULA TIT BRUKA BIL

persónkoyring ella skúla-
koyring, so snarrið tlf. 3456

Alexander Dalfoss